

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/142/2024
Identifikačné číslo spisu:	6119405312
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6119405312.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a JUDr. Branislava Kráľa, v spore žalobkyne J. F. C., narodenej XX. H. XXXX, A. A., A. XXXX/XX, zastúpenej advokátskou spoločnosťou URBÁNI & Partners s.r.o., Banská Bystrica, Skuteckého 17, IČO: 36646181, proti žalovanej Ivete Besenböck, narodenej 06. októbra 1960, Semmering, Carolusstraße 12, Rakúska republika, zastúpenej advokátskou spoločnosťou Matejka a Haluška s.r.o., Banská Bystrica, Na Troskách 22, IČO: 47257415, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 11C/64/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. januára 2024 sp. zn. 16Co/10/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a proti žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 11C/64/2019-173 z 13. októbra 2022 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je spoluvlastníčkou nehnuteľností, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie B., rodinný dom, súpisné číslo XXXX, postavený na parcele registra „C“ KN 1293, o výmere 361 m², zastavané plochy a nádvoria, parcely registra „C“ KN 1295/1 o výmere 848 m², záhrady v podiele 1 a určenia, že je vlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie B., bytu č. X, nachádzajúceho sa na X. poschodí vo vchode č. XX obytného domu, súpisné číslo XXXX na A. L. Č.. XX M. A. A., postaveného na parcele registra „C“ KN 1232, katastrálne územie B.Á., spolu s príslušenstvom v podiele 1/1 a podielom na spoločných častiach a zariadeniach obytného domu a spoluvlastníckym podielom na pozemku zastavanom obytným domom, a to parcele registra „C“ KN 1232 o výmere 428 m², zastavané plochy a nádvoria o veľkosti 8462/150997; žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100%, ktoré je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanej v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutiu súdu o ich výške.

1.1. Právne vec posúdil podľa § 34, § 37, § 39, § 41a, § 49a, § 101 Občianskeho zákonníka a po

vykonaní dokazovania v odôvodnení rozhodnutia ustálil, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, pretože nepreukázala skutočnosti, ktoré by spôsobovali absolútnu, ani relatívnu neplatnosť právneho úkonu darovacích zmlúv z 28. 10. 2015. Uviedol, že žalobkyňa tvrdila, že nemala vôľu sporné darovacie zmluvy uzavrieť. Vôľa je psychický vzťah konajúceho človeka k zamýšľanému následku. Na existenciu vôle sa pri jej prejave usudzuje predovšetkým na základe objektívnych skutočností, t. j. okolností, za ktorých bola prejavená, pričom osobitný zreteľ sa kladie na dobromyseľnosť adresáta prejavu. Neprihliada sa pritom na motív prejavenej vôle okrem prípadu, ak by bol právnym úkonom prejavový a tým sa stal jeho súčasťou.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že z obsahu zmlúv je zrejmé určité a zrozumiteľne prejavovaná vôľa žalobkyne previesť sporné nehnuteľnosti na žalovanú za podmienok stanovených v uvedených zmluvách. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívna kategória, takýto prejav by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb. Zmluvy sú aj výrazne označené ako darovacie zmluvy. Obsah právnych úkonov v danom prípade je nepochybný, určitý a zrozumiteľný v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka.

1.3. Následne dôvodil, že žalobkyňa nepreukázala neplatnosť zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že spolu s návrhom na vklad do katastra nebola predložená príloha - potvrdenie o nedoplatkoch na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu. Dodatočné doplnenie potvrdenia do prebiehajúceho vkladového konania nespôsobuje neplatnosť darovacej zmluvy, toto bolo správnym orgánom akceptované, má len informatívny charakter, čo je v súlade s rozhodovacou praxou súdov (odkaz na rozhodnutie NS SR 1Sžr/10/2011). Pre konanie nebolo relevantné, kto potvrdenie od správcu bytu vyžiadal.

1.4. V súvislosti s tvrdenou neplatnosťou splnomocnení udelených obsahom darovacích zmlúv Q.. H. z dôvodu ich rozporu medzi záujmom darcu a obdarovaného, okresný súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej. Uzavrel, že predmetné splnomocnenia sa týkali výlučne úkonov administratívneho charakteru spojeného s vkladom darovacích zmlúv do katastra nehnuteľností, ktoré nevyhnutne nasledovali až po podpise darovacích zmlúv. Aj keď boli splnomocnenia obsiahnuté v znení darovacích zmlúv, nijakým spôsobom nemali vplyv na darovacie zmluvy, ktoré uzatvorili žalobkyňa a žalovaná samostatne a nie v zastúpení.

1.5. Súd prvej inštancie rovnako prihliadol na skutočnosť, že ak sa chcela žalobkyňa domôcť relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 49a Občianskeho zákonníka, tak došlo k premĺčaniu práva v trojročnej premĺčacej dobe. Žalobkyňa uzatvorila darovacie zmluvy dňa 28. 10. 2015, ktorým dňom začala premĺčacia doba plynúť a uplynula dňa 28. 10. 2018, pričom žaloba bola podaná na súde dňa 28. 10. 2019. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej „odvolací súd“) rozsudkom z 18. januára 2024 sp. zn. 16Co/10/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyňu zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% a že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecnesprávne, bolo vydané na základe riadne zisteného skutkového stavu a správne uvedených právnych dôvodov. Uviedol, že súd prvej inštancie prejudiciálny záver o platnosti darovacích zmlúv vysvetlil, keď vyhodnotil vykonaná dôkazy a uviedol, že z darovacích zmlúv je zrejmé, že tak žalobkyňa ako aj žalovaná chceli prejavom vôle v zmluvách spôsobiť právne účinky, ktoré s takýmto prejavom vôle právne normy spájajú, to znamená previesť na žalovanú vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bezodplatne. Žalovaná prejavila vôľu darované nehnuteľnosti nadobudnúť. Z výsluchu svedkyne Q.. H. mal súd preukázané, že strany sporu boli tejto advokátke osobne známe, že žalobkyňa dobrovoľne, slobodne a vážne pristúpila k darovaniu predmetných nehnuteľností na žalovanú svoju sestru. Žalobkyňa si bola vedomá, že darovaním nehnuteľností dochádza k prevodu vlastníctva na žalovanú. Žalobkyňa sama vo svojej výpovedi uviedla, že bola u advokátky spolu so žalovanou približne dve hodiny a rovnako potvrdila, že zmluvy čítala. Následne boli spolu u notárky zmluvy podpísané. Pokiaľ ide o zriadenie vecného bremena doživotného užívania bytu pre druhého syna T., o ktorého sa stará, a ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, žalobkyňa sama po poučení advokátkou, že na to je potrebný súhlas súdu, od tohto úkonu upustila. Žalobkyňa podala daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti s tým, že daňová povinnosť jej zanikla k 31. 12. 2015.

2.2. Následne dôvodil, že z výpovedí žalovanej aj advokátky, ako aj správania sa žalobkyne v čase

prípravy darovacej zmluvy u advokátky vyplynulo, že motívom konania žalobkyne darovať predmetné nehnuteľnosti žalovanej, bola nedôvera žalobkyne voči jej synovi P. C. resp. hrozba, že nehnuteľnosti sa dostanú do vlastníctva tretej osoby, cudzím ľudom. Nebolo sporné, že obe strany sporu sa dostavili na vyhotovenie darovacej zmluvy k Q.. H. ako osobe im známej a ktorej dôverovali, pričom táto ako svedkyňa uviedla, čo sa dozvedela pri spisovaní zmluvy od žalobkyne. Svedkyňa tiež uviedla, že obidvom stranám odovzdala zmluvy a návrhy na vklad do katastra.

2.3. Zdôraznil skutočnosť, že žalobkyňa vedela, že previedla predmetné nehnuteľnosti darovacími zmluvami na žalovanú, bola preukázaná svedeckou výpoveďou advokátky Q.. H., darovacími zmluvami a daňovým priznaním, ktoré súviselo s prevodom sporných nehnuteľností na žalovanú. Skutočnosť, že vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanou ako sestrami sa zhoršili po dedičskom konaní, kedy sa o darovaní nehnuteľností dozvedela ich matka ako aj syn žalobkyne, nie je vzhľadom na ostatné zistené skutočnosti podstatná pre posúdenie okolností uzavretia darovacej zmluvy. Môže svedčiť o dôvode, pre ktorý žalobkyňa po uzavretí sporných zmlúv podala svoju žalobu. Žalobkyňa nevysvetlila rozpor medzi obsahom sporných darovacích zmlúv a svojím tvrdením, že chcela len zriadiť vecné bremeno, resp. zabezpečiť majetok „plombou“. Svoje právne úkony odôvodňovala tým, že chcela zabezpečiť majetok, ale jasne nevysvetlila, čo iné ako darovanie svojím konaním a podpisom darovacích zmlúv sledovala.

2.4. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 37 ods. 1, § 39 a § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že pre spochybnenie vážnosti vôle nepostačuje subjektívne presvedčenie žalobkyne, že sú tu okolnosti, z ktorých je zrejmé, že jeho vôľa nebola vážna, ale existencia takých okolností, z ktorých druhá strana musela rozpoznať, že vôľa konajúceho nie je vážna. Z dokazovania na súde prvej inštancie, vyjadrení strán sporu vyplynulo, že bola v čase uzavretia zmlúv ovplyvnená vnútornými pohnútkami a správaním syna P., ale žalobkyňa nepreukázala, že tieto jej obavy o majetok a pohnútky konať, vyvolala žalovaná. Žalobkyňa iba neurčito tvrdila, že konala v dôsledku ľsti žalovanej, ponúkajúcej jej „plombu“ a tým bližšie nešpecifikovanú ochranu a dočasne zaplombovanie.

2.5. Ďalej odvolací súd zdôraznil, že žalovaná mohla reagovať na správanie žalobkyne, jej obavy tým, že mohla navrhnúť uzavretie darovacej zmluvy so zriadením vecného bremena k bytu, to však právny úkon darovacej zmluvy nerobí neplatným, už len z dôvodu, že pohnútky k právnomu úkonu nevychádzala od žalovanej, ale od žalobkyne a ďalej, správanie sa žalobkyne v čase uzavretia právneho úkonu nevzbudzovalo žiadne pochybnosti o tom, že chcela sporné nehnuteľnosti darovať svojej sestre. Pochybnosť o platnosti právneho úkonu nemožno vyvodiť ani z toho, že advokátku, u ktorej boli darovacie zmluvy uzavreté, oslovila žalovaná.

2.6. Taktiež odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa uviedla, že na strane žalovanej chýbal motív darovania a že si nebola vedomá prevodu, ale nevysvetlila, prečo by malo byť a priori vylúčené darovanie medzi súrodencami, ktorými sú strany sporu. Pokiaľ z výpovede svedka Andreja Tibora súd zistil, že ako syn robil všetky potrebné právne úkony, týkajúce sa žalobkyne a jej domácnosti, žalobkyňa nevysvetlila, prečo pred synom utajila svoje konanie, týkajúce sa uzavretia darovacej zmluvy, resp. ako mohla žalovaná dosiahnuť, že sa syn o úkonoch matky nedozvedel. A to tým skôr, že žalobkyňa svoje správanie odôvodňuje vlastnou neskúsenosťou. K uvedenému doplnil, že ak žalobkyňa spochybňovala vlastnú vôľu pri uzavretí darovacej zmluvy, mala ako osoba spôsobilá na právne úkony vysvetliť, aká bola jej skutočná vôľa a v čom spočívalo ľstivé správanie žalovanej, prípadne správanie sa zmluvných strán, smerujúce k inému právnomu úkonu, predstieraniu, resp. simulovaniu právneho úkonu.

2.7. Následne odvolací súd uviedol, že z povahy darovacej zmluvy vyplýva predpoklad aktivity na strane darcu, ktorý prejavuje vôľu niečo darovať a pre posúdenie vecí sú podstatné len tie skutočnosti, ktoré tu boli v čase urobenia sporného právneho úkonu darovania. Poukázal na tvrdenie žalobkyne o podpisovaní zmlúv o prevode nehnuteľností so žalovanou, čo preukazuje skutočnosť, že žalobkyňa si je vedomá zodpovednosti za svoje konanie. Záverom odvolací súd uviedol, že skutočnosť, že žalobkyňa uhrádzala na základe vyúčtovaní správcu bytového fondu platby spojené s bytom a vo vyúčtovaní bola uvádzaná ako vlastníčka možno vysvetliť, vzhľadom na zápis v katastri nehnuteľností, ako pochybenie správcu bytového domu vyplývajúce z § 9 ods. 3 v spojení s § 32i zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej „dovolateľka“), prípustnosť ktorého vyvodila s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Podľa názoru dovolateľky nebola nikdy

riešená právna otázka „týkajúca sa neplatnosti zmluvného vzťahu pre (i) absenciu povinnej zákonnej súčasti zmluvy, ktorou je pri byte potvrdenie o nedoplatkoch, ktoré žalobkyňa nikdy nezabezpečila, (ii) jej spôsob predloženia katastru nehnuteľností značí účelové konanie žalovanej, (iii) splnomocnenie v zmluve nemožno považovať za platné, pretože je zjavne rozpor medzi záujmom darcu a obdarovaného a (iv) následky takéhoto konania preto nemôžu vyvolať zmenu vlastníctva, rovnako ako (v) posúdenie „omylov a náhod“ ako je neoznámenie správcovi zmenu vlastníctva a platby žalobkyňou z titulu vlastníctva až do dnešnej doby.“ Konajúcim súdom vytýkala, že v rámci nesprávneho právneho posúdenia v rámci neplatnosti fakticky zamerali svoju pozornosť len do zdôvodnenia vôle, ale relatívne abstrahovali z viacerých faktorov, najmä toho, že žalobkyňa je jedinou oprávnenou osobou, ktorá v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov môže vyžiadať od správcu vyhlásenie podľa § 5 ods. 2 citovaného zákona o tom, že vlastní bytu nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru a na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv. Uvedené potvrdenie žalobkyňa nikdy nevyžiadala, nikdy na takýto úkon nikoho nesplnomocnila a nepredložila ho katastru nehnuteľností, pričom nie je ani súčasťou darovacej zmluvy, na podklade ktorej je neplatná. Takéto vyhlásenie je v katastri založené bez podpisu žalobkyne, ktorá je uvedená ako žiadateľ. Poukázala na skutočnosť, že uvedená náležitosť nie je súčasťou zmluvy, ako to predpokladá uvedené ustanovenie § 5 citovaného zákona a ako príloha absentuje v darovacej zmluve. Následne uviedla, že nikdy neprejavila ani vôľu takúto prílohu zmluvy zabezpečiť, a teda ani neprejavila vôľu uzavrieť zmluvu ako celok vrátane prílohy, potom aj napriek konštatovaniu odvolacieho súdu treba vidieť zásadnú reparačnú snahu na strane žalobkyne, vykonanú neplatným splnomocnencom, kedy neobdržala rozhodnutie katastra. Podľa jej názoru všetky tieto faktory, vrátane subjektívnych tvrdení svedčia o nesprávnom právnom posúdení veci. Následne dovolateľka vytýkala nesprávny výklad, ktorý má byť v neprospech (na ťarchu) tej zmluvnej strany, ktorá ich navrhla, resp. trvala na začlenení do zmluvy, t. j. na ťarchu žalovanej, keďže zmluvy a všetky písomnosti boli zhotovené osobou zvolenou žalovanou, pričom žalovaná túto skutočnosť potvrdila a nebola táto skutočnosť v konaní sporná. V tejto súvislosti poukázala na nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 243/07. Žalobkyňa podpísala to, čo jej žalovaná kázala, nesie zodpovednosť za právne vady zmluvy, že zmluva neobsahuje náležitosti a tieto nikdy neboli vo forme dodatku alebo prílohy odstránené. Namietala, že v katastri je vyhlásenie z 11. 11. 2015, kde absentuje dátum a podpis prevzatia. Taktiež odvolaciemu súdu vyčítala, že vôbec neprihliadol na záujmy ťažko zdravotne postihnutého syna žalobkyne, ktorého celý život opatruje, pričom jej celodennú agendu zabezpečuje jej druhý syn P.. Argumentovala neskúsenosťou a ťaživou situáciou syna. Z pohľadu žalobkyne je kľúčovou posúdenie nastolenej otázky a tou je platnosť právnych úkonov zbavujúcich žalobkyňu všetkého majetku. Poukázala na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tvrdila, že nebol preukázaný motív darovania na strane žalovanej. Poukázala na majetkovú situáciu žalovanej, preto nevidí dôvod, prečo by takéto zmluvy uzatvárala. Taktiež uviedla, že nedoručenie rozhodnutia o vklade, ale jeho presmerovanie na zástupcu žalovanej, je v rozpore so zákonom a v tomto svetle evidencia správcu je o tom, že mu prevod oznámený nebol, čiže nejde o chybu správcu, ale o pasivitu žalovanej. Záverom v súvislosti absolútnou neplatnosťou poukázala dovolateľka na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/96/95 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 50/2010. Dovolateľka navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť.

4. K dovolaniu s a vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla dovolanie odmietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému

rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V danom prípade žalobkyňa tvrdí, že prípustnosť jej dovolania je daná podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená.

11. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

12. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že v posudzovanom prípade dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v rámci ktorého je pre posúdenie prípustnosti dovolania potrebné presné vymedzenie právnej otázky, ktorá nebola ešte dovolacím súdom riešená. V dovolaní žalobkyňa uviedla, že nebola riešená právna otázka týkajúca sa neplatnosti zmluvného vzťahu pre (i) absenciu povinnej zákonnej súčasti zmluvy, ktorou je pri byte potvrdenie o nedoplatkoch, ktoré žalobkyňa nikdy nezabezpečila, (ii) jej spôsob predloženia katastru nehnuteľností značí účelové konanie žalovanej, (iii) splnomocnenie v zmluve nemožno považovať za platné, pretože je zjavne rozpor medzi záujmom darcu a obdarovaného a (iv) následky takéhoto konania preto nemôžu vyvolať zmenu vlastníctva, rovnako ako (v) posúdenie „omylov a náhod“ ako je neoznámenie správcovi zmenu vlastníctva a platby žalobkyňou z titulu vlastníctva až do dnešnej doby. Následne uviedla, že pre dôvodnosť podaného dovolania je daná procesná prípustnosť podľa § 421 ods. 1 CSP, keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci z naznačených hľadísk.

13. V prvom rade dovolací súd konštatuje, že dovolateľka hore označeným vymedzením formulovala dovolaciu otázku nejasne a neurčito (samotnú dovolaciu otázku, na ktorej malo byť založené rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená, de facto neformulovala vôbec). Podľa názoru odvolacieho súdu takto žalobkyňou vymedzená „právna otázka“ reprezentuje len všeobecné závery o neplatnosti darovacej zmluvy, čiže dovolateľka nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný

uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Ak teda dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tak ako je tomu v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

14. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní nárokov vyplývajúcich zo žalobného návrhu, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 CSP.

15. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

16. Avšak i napriek vyššie uvedenému, v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku, jeho posúdením podľa obsahu v súlade s § 124 CSP (sp. zn. IV. ÚS 15/2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019), sa dovolací súd pokúsil (z formulácie dovolateľkou nastolenej „právnej otázky“ - bod 12. tohto uznesenia) vyabstrahovať právnu otázku, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie a ktorá (podľa názoru dovolateľky) nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte riešená. Za túto potom považoval otázku „či spôsobuje neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu (ktorou je i darovacia zmluva) skutočnosť, že jej prílohou nebolo potvrdenie správcu alebo predsedu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, že vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru v dome a na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv (§ 5 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z.), resp. či pri absencii tejto prílohy (príp. jej nedostatkov) je zmluva o prevode bytu neplatným právnym úkonom“.

17. Pokiaľ išlo zvyšné okruhy otázok, dovolateľkou formulované ako právne otázky dosiaľ neriešené (t. j. otázky ohľadne „údajného účelového konania žalovanej vyplývajúceho zo spôsobu predloženia označeného potvrdenia správcu bytového domu katastru nehnuteľností, údajnej neplatnosti splnomocnenia v zmluve pre zjavný rozpor medzi záujmom darcu a obdarovaného, posúdenia „omylov a náhod“ akými sú neoznámenie správcovi zmenu vlastníctva a platby žalobkyňou z titulu vlastníctva až do dnešnej doby“ - pozn.), tieto jednak nepredstavovali otázky právne (ale skôr otázky skutkové - súvisiace so zisťovaním skutkového stavu), a jednak na ich riešení, odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil (odvolací súd svoje rozhodnutie založil predovšetkým na preukázanej existencii slobodnej, vážnej, určitej a predovšetkým skutočnej vôle žalobkyne nehnuteľnosti darovať, pričom žalobkyňa vo vzťahu k tomuto právnemu posúdeniu žiadnu dovoláciu otázku, doposiaľ dovolacím súdom neriešenú, nevymedzila). V prípade vyššie formulovaného okruhu otázok potom zo strany žalobkyne išlo len o púhe spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdmi, o polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu a prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, resp. kritiku jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní nárokov vyplývajúcich zo žalobného návrhu, avšak tieto významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 CSP.

18. Dovolací súd potom pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa

preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení, urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

19. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak nie na podklade dovolania podaného podľa § 421 CSP.

20. Napriek vyššie uvedenému, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom spore nezistil v postupe súdov nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficity v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie uvedeného práva žalobkyne). Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové a právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie a obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Odvolací súd (rovnako tak i súd prvej inštancie) jasne konštatoval, že „z darovacích zmlúv bolo zrejmé, že tak žalobkyňa ako aj žalovaná chceli prejavom vôle v zmluvách spôsobiť právne účinky, ktoré s takýmto prejavom vôle právne normy spájajú, to znamená previesť na žalovanú vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bezodplatne. Žalovaná prejavila vôľu darované nehnuteľnosti nadobudnúť“. Tieto skutočnosti mali súdy preukázané o. i. aj výpoveďou svedkyne Q. H., ktorá potvrdila, že žalobkyňa dobrovoľne, slobodne a vážne pristúpila k darovaniu predmetných nehnuteľností svojej sestre, a že si bola vedomá, že darovaním nehnuteľností dochádza k prevodu vlastníctva na žalovanú (obom odovzdala zmluvy aj návrhy na vklad do katastra), pričom aj sama žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že bola u advokátky spolu so žalovanou približne dve hodiny a rovnako potvrdila, že zmluvy aj čítala. Následne spolu so sestrou boli aj u notárky tieto zmluvy podpísať. Naviac žalobkyňa podala aj daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti s tým, že daňová povinnosť jej zanikla k 31. 12. 2015. Súdy potom mali vedomosť (a skutočnú vôľu) žalobkyne darovať nehnuteľnosti svojej sestre preukázanú nielen svedeckou výpoveďou advokátky Q. H., ale aj darovacími zmluvami (ich jasným a zrozumiteľným obsahom, s ktorým bola žalobkyňa riadne oboznámená a na znak súhlasu ich podpísala), ako aj daňovým priznaním, ktoré súviselo práve s prevodom žalovaných nehnuteľností na žalovanú. Práve naopak, súčasné tvrdenia o tom, že chcela len zriadiť vecné bremeno, resp. zabezpečiť majetok „plombou“ žalobkyňa nevedela hodnoverne vysvetliť (žalobkyňa v tomto smere iba neurčito tvrdila, že konala v dôsledku ľsti žalovanej, ponúkajúcej jej „plombu“ a tým bližšie nešpecifikovanú ochranu a dočasne zaplombovanie). Ak potom žalobkyňa spochybňovala vlastnú vôľu pri uzavretí darovacej zmluvy, mala ako osoba spôsobilá na právne úkony vysvetliť, aká teda bola jej skutočná vôľa pri uzatváraní darovacích zmlúv a v čom spočívalo ľstivé správanie žalovanej, prípadne správanie sa zmluvných strán, smerujúce k inému právnomu úkonu, predstieraniu, resp. simulovaniu právneho úkonu (k čomu zo strany žalobkyne nedošlo).

21. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom dovolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

22. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku (čo v posudzovanej veci splnené bolo).

23. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštantne uvádza, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Žalobkyňa mala za to, že zmluvu o prevode vlastníctva bytu (v danom prípade darovaciu zmluvu) treba považovať za absolútne neplatný právny úkon z dôvodu „absencie povinnej zákonnej súčasti tejto zmluvy, ktorou je pri byte potvrdenie o nedoplatkoch, ktoré žalobkyňa nikdy nezabezpečila“.

24.1. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že rovnakou problematikou sa už zaoberal najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1Sžr/10/2011, v ktorom uviedol, že „účelom príloh zmluvy, ktoré sú uvedené v § 5 ods. 2 zák. č. 182/1993 Z. z., je zabezpečenie informácií (majú teda informačný charakter) pre záujemcu o kúpu bytu s tým, že je to jediný dostupný zdroj informácií o záväzkoch, resp. pohľadávkach, ktoré viažu na predávanom byte a ktoré informácie sú od uvedených subjektov (správcu alebo predsedu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome) ťažko dostupné pre záujemcu o byt. Pokiaľ však záujemkyňa o byt tieto informácie nepotrebovala, alebo jej informácie postačovali v miere uvedenej vo vyhlásení z 15. 02. 2007; takáto úvaha ako aj jej ohodnotenie je obsahom práva záujemkyne o byt, ktoré jej vyplýva z uzavretej zmluvy o prevode vlastníctva bytu, a ani proti jej vôli nemôže byť toto právo nanútené. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobcom tvrdené nedostatky v prílohe zmluvy o prevode vlastníctva bytu, ktorá má charakter informácie od tretej osoby (tzn. správcu alebo predsedu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome) o finančných ťarchách viaznucich na prevádzanom byte a ktorá vychádza z informácií osoby, ktorá navyše nie je zmluvnou stranou, nie sú za tejto situácie spôsobilé vyvolať občianskoprávne následky neplatnosti zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu uzavretého medzi celkom odlišnými stranami.“

24.2. Uvedené závery sú potom plne použiteľné aj v danej veci a preto možno konštatovať, že žalobkyňou tvrdené nedostatky v prílohe zmluvy o prevode vlastníctva bytu (v danom prípade darovacej zmluvy), ktorá mala len charakter informácie od tretej osoby (tzn. správcu alebo predsedu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome) o finančných ťarchách viaznucich na prevádzanom byte a ktorá vychádzala z informácií osoby, ktorá navyše nebola zmluvnou stranou, neboli spôsobilé vyvolať neplatnosť darovacej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu uzavretého medzi celkom odlišnými stranami (t. j. medzi dárkyňou a obdarovanou). Navyše uvedené potvrdenie (ktoré má výlučne informačný charakter) malo práve naopak praktický význam len pre nadobúdateľa bytu (teda obdarovanú), nakoľko pre ňu išlo o jediný dostupný zdroj informácií o záväzkoch, resp. pohľadávkach, ktoré viažu na predávanom byte a preto jeho prípadná absencia alebo nedostatky by mohli nanajvýš zasiahnuť len do práva záujemkyne o byt (v danom prípade obdarovanej), ktoré jej vyplývalo z uzavretej zmluvy o prevode vlastníctva bytu (t. j. do práva obdarovanej byt nadobudnúť do svojho vlastníctva aj

napriek prípadnej absencii alebo nedostatkom v údajoch takéhoto potvrdenia).

24.3. Aj pokiaľ išlo o proces predkladania tejto prílohy katastru, z ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. potom nevyplýva povinnosť tej ktorej zmluvnej strane takéto potvrdenie zaobstaráť, ale iba to, že takéto potvrdenie je prílohou zmluvy o prevode. V danej veci nebolo teda rozhodné, či o vydanie tohto potvrdenia požiadala žalobkyňa, žalovaná príp. nimi splnomocnená advokátka Q.. H. (resp. ktorá z nich ho katastru predložila - v prípade jeho absencie, príp. nesúhlasu správcu s jeho vydaním vlastníkovi bytu, alebo jeho nadobúdateľovi, si kataster takéto potvrdenie od správcu mohol vyžiadať aj sám podľa § 32 ods. 3 zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní). Rovnako žalobkyňou namietaná skutočnosť, že takéto vyhlásenie je v katastri založené bez podpisu žalobkyne, ktorá je uvedená ako žiadateľ, nemá právnu relevanciu, kedy navyš v prípade tohto potvrdenia ide o jednostranný úkon tretej osoby (tzn. správcu alebo predsedu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome), a teda takéto vyhlásenie musí byť podpísané len touto osobou.

25. Tvrdenie žalobkyne o údajnej neplatnosti splnomocnenia v zmluve pre zjavný rozpor medzi záujmom darcu a obdarovaného, potom zo strany žalobkyne predstavovalo len jej púhy nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, ktoré však významovo nezodpovedalo kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 CSP (žalobkyňa v tomto smere nielenže nevymedzila dovolaciu otázku, ktorá podľa nej nebola doposiaľ dovolacím súdom riešená, ale nevysvetlila ani to, v čom toto právne posúdenie malo byť nesprávne). Navyš toto splnomocnenie sa týkalo výlučne len úkonov administratívneho charakteru spojeného s vkladom darovacích zmlúv do katastra nehnuteľností (teda nie zastupovania pri uzatváraní samotných darovacích zmlúv - pozn.), ktoré nevyhnutne nasledovali až po podpise darovacích zmlúv. Prípadné vady tohto splnomocnenia preto nijakým spôsobom nemohli mať vplyv na platnosť darovacích zmlúv, ktoré uzatvorili žalobkyňa a žalovaná samostatne a nie v zastúpení.

26. Z týchto dôvodov dovolací súd nepovažoval dovolanie žalobkyne za dôvodné (žalobkyňou nastolenú/položenú otázku považoval odvolacím súdom za správne vyriešenú), a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

27. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.